

Joint Transparency
Register Secretariat

**Vuosikertomus
avoimuusrekisterin toiminnasta
2020**

**Euroopan parlamentin ja Euroopan komission
pääsihteereiltä**

**Euroopan parlamentin varapuhemiehelle Katarina Barleylle
ja
Euroopan komission varapuheenjohtajalle V ra Jourovälle**

Vuosikertomus avoimuusrekisterin toiminnasta on toimitettava Euroopan parlamentin varapuhemiehelle ja Euroopan komission varapuheenjohtajalle 16. huhtikuuta 2014 tehdyn, avoimuusrekisterin toimintaa koskevan toimielinten sopimuksen 28 kohdan mukaisesti.

Kertomuksessa kuvataan toimia, joita avoimuusrekisterin yhteinen sihteeristö on toteuttanut erityisesti tietojen laadun varmistamisen, menettelysääntöjen noudattamisen seurannan ja rekisterin tunnettuuden lisäämisen osalta, ja esitetään tilastotietoja avoimuusrekisteristä 1. tammikuuta ja 31. joulukuuta 2020 väliseltä ajalta.

Sisällys

§I	Johdanto	3
II	Yhteisen sihteeristön toiminta.....	4
1	Tukipalvelu.....	4
2	Tietojen laatu.....	4
2.1	Tietojen laadun seuranta	5
3	Tutkimukset.....	6
4	Neuvonta ja avoimuusrekisterin tunnettuuden parantaminen	7
III	Tilastot.....	9
1	Rekisteröityneiden tyypit	9
1.1	Rekisteröityneiden jakautuminen ryhmiin	10
1.2	Rekisteröityneiden jakautuminen ryhmittäin	11
1.3	Rekisteröityneiden jakautuminen alaryhmittäin	12
1.4	Avoimuusrekisterin kehittyminen.....	14
1.5	Uudet rekisteröinnit	14
1.6	Maantieteelliset tiedot.....	15
2	Rekisteröitymisen edistäminen	16
3	Tekniset parannukset.....	17
3.1	Vierailut sivustolla	18
IV	Päätelmät	19
V	Uusi toimielinten välinen sopimus.....	20

I Johdanto

Avoimuusrekisteri on julkinen tietokanta, jota ylläpitävät yhdessä Euroopan parlamentti ja Euroopan komissio. Se perustettiin vuonna 2011 näiden kahden toimielimen ja edunvalvojen välisten suhteiden avoimuuden lisäämiseksi. Sitä hallinnoidaan asiaa koskevalla Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välisellä toimielinten sopimuksella¹. Avoimuusrekisteri on kummankin toimielimen keskeinen avoimuusväline, joka lisää edunvalvonnan avoimuutta ja tekee sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan osallistumisesta unionin toimielinten demokraattiseen päätöksentekoon entistä näkyvämpää.

Avoimuusrekisteri antaa kansalaisille, tiedotusvälineille ja sidosryhmille mahdollisuuden nähdä, mitkä eturyhmät ovat edustettuina unionin tasolla, kuka näitä etuja edustaa ja kenen puolesta. Lisäksi se kertoo, millaisia resursseja niihin liittyviin edunvalvontatoimiin ja -pyrkimyksiin käytetään. Tämä parantaa EU:n päätöksentekoprosessin avoimuutta.

Rekisteröityminen on vapaaehtoista. Kaikki organisaatiot ja itsenäiset ammatinharjoittajat, jotka pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan EU:n toimielinten päätöksenteko- ja täytäntöönpanomenettelyihin, voivat rekisteröityä. Samalla ne sitoutuvat noudattamaan hyvää edunvalvontatapaa koskevia yhteisiä sääntöjä tällaisen toiminnan harjoittamisesta.

Vuosikertomuksessa kuvataan toimia, jotka liittyvät avoimuusrekisterin hallintaan erityisesti, kun on kyse tietojen laadun varmistamisesta sekä hyvän edunvalvontatavan ja siihen liittyvän toiminnan noudattamisen valvonnasta. Lisäksi esitetään tilastotietoja 1. tammikuuta ja 31. joulukuuta 2020 väliseltä ajalta.

¹ Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välinen sopimus avoimuusrekisteristä unionin toimintapolitiikkojen laatimiseen ja täytäntöönpanoon osallistuville organisaatioille ja itsenäisille ammatinharjoittajille, EUVL L 277, 19.9.2014, s. 11.

II Yhteisen sihteeristön toiminta

Euroopan parlamentti ja komissio ylläpitävät yhteistä operatiivista rakennetta, avoimuusrekisterin yhteistä sihteeristöä (jäljempänä 'yhteinen sihteeristö'), joka hallinnoi avoimuusrekisteriä. Yhteisessä sihteeristössä on henkilöstöä kummastakin toimielimestä, yhteensä noin kahdeksaa kokoaikaista työntekijää vastaava määrä.

Yhteinen sihteeristö vastaa avoimuusrekisterin päivittäisestä hallinnoinnista ja

-) tarjoaa tukipalveluja sekä edunvalvojille että suurelle yleisölle;
-) antaa ohjeita, jotka sisältävät käytännön tietoa rekisteröityneille;
-) seuraa rekisterin sisällön laatua;
-) tutkii, ovatko rekisteröityneet edunvalvojat noudattaneet hyvää edunvalvontatapaa;
-) koordinoi tietotekniikkaratkaisujen kehitystyötä ja
-) toteuttaa rekisterin tunnettuutta lisääviä toimia ja muita viestintätoimia.

Yhteisen sihteeristön toimintaa koordinoi komission pääsihteeristöön kuuluvan avoimuutta, asiakirjahallintoa ja asiakirjojen saatavuutta käsittelevän yksikön päällikkö.

1 Tukipalvelu

Yhteisen sihteeristön tukipalvelu vastaa avoimuusrekisteriä koskeviin kysymyksiin, joita kuka tahansa voi esittää rekisterin monikielisen verkkosivuston kautta. Tiedustelut ovat yleensä rekisteröitymistä harkitsevien, kansalaisten tai tutkijoiden esittämiä avoimuusrekisteriä koskevia tietopyyntöjä. Lisäksi edunvalvojat esittävät tuki- ja ohjeyntöjä rekisteröintiprosessin tai tietojen päivytyksen aikana tai kun heitä pyydetään selventämään jo annettuja tietoja tai kun on kyse kirjautumistiedoista. Vuonna 2020 yhteinen sihteeristö vastasi 1 117:ään yksittäisen henkilön esittämään tiedusteluun, kun edellisenä vuonna kyselyjä tuli hieman yli 1 000.

2 Tietojen laatu

Avoimuusrekisteri tarjoaa tilannekuvan edunvalvontatoiminnasta, joka liittyy toimintapoliittisen syklin (sykliin) laatimiseen tai täytäntöönpanoon ja niihin liittyviin päätöksentekoprosesseihin unionin toimielimissä, mukaan lukien tarkat tiedot tärkeimmistä lainsäädäntöehdotuksista tai toimintapolitiikasta, joihin toimielinten sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien rekisteröityneiden toiminta kohdistuu. Tämä selittää sen, miksi jotkut edunvalvojat rekisteröityvät vain tietyksi tai rajoitetuksi ajaksi, kun taas toiset voivat pysyä tietokannassa pitkään. Rekisteröityneet, jotka eivät päivitä rekisteröitymistään kerran vuodessa, poistetaan automaattisesti tietokannasta. Rekisteröityneet voidaan poistaa rekisteristä myös yhteisen sihteeristön seurantatoiminnan tuloksena. Edunvalvojat voivat kuitenkin rekisteröityä uudelleen, kun he harjoittavat (jälleen) asianmukaista edunvalvontatoimintaa. Tällöin kaikki uudet rekisteröitymiset kuuluvat jälleen yhteisen sihteeristön seurannan piiriin (ks. kohta 2.1 Tietojen laadun seuranta).

Rekisteröityessään edunvalvojat sitoutuvat noudattamaan toimielinten sopimuksen liitteenä olevaa rekisteröityneiden hyvää edunvalvontatapaa. Tämä tarkoittaa, että he sitoutuvat eettisiin edunvalvontakäytäntöihin sekä antamaan rekisteröitymisen ja myöhemmin toimielinten sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan toiminnan yhteydessä tietoja, jotka ovat kattavia ja ajantasaisia eivätkä ole harhaanjohtavia. Tämän vuoksi rekisteröityneitä kannustetaan tarkistamaan antamansa tiedot säännöllisesti ja päivittämään ne vähintään kerran vuodessa voidakseen pysyä tietokannassa. Ne ovat myös vastuussa rekisteröintitietojensa paikkansapitävyydestä.

2.1 Tietojen laadun seuranta

Yhteisen sihteeristön tehtävänä on varmistaa avoimuusrekisterin tietojen mahdollisimman hyvä laatu. Näin ollen se tarkistaa säännöllisesti rekisteröityneiden toimittamat tiedot. Se seuraa päivittäin kaikkia uusia rekisteröintejä sekä rekisteröintejä, jotka jäävät tietokantaan tietyksi ajaksi, ja suorittaa muita kohdennettuja tarkastuksia tapauskohtaisesti. Yhteinen sihteeristö pyrkii parantamaan tietokannan luotettavuutta vertailuvälineenä ja ottaa siksi yhteyttä rekisteröityneisiin tapauskohtaisesti tarkistaakseen niiden antamien tietojen oikeellisuuden, pyytääkseen mahdollisten epäjohtonmukaisuuksien korjaamista sekä varmistaa, että tarvittavat tiedot on julkaistu rekisteröityneitä koskevien ohjeiden mukaisesti.

Vuonna 2020 yhteinen sihteeristö teki seurantatoimintansa yhteydessä 4 973:a rekisteröintiä koskevat laatutarkastukset. Tähän lukuun sisältyvät

- J vuonna 2020 rekisteröityneiden uusien edunvalvojien tietojen tarkastelu² (2 843 tarkastusta);
- J ennen vuotta 2016 rekisteröityneiden edunvalvojien tietojen kohdennettu uudelleentarkastelu sen varmistamiseksi, että tiedot ovat nykyisten ohjeiden mukaisia (1 748 tarkastusta)³ ja
- J satunnaiset laatutarkastukset (382 tarkastusta).

Seurantatoimien ansiosta avoimuusrekisterin sisällön laatu parani huomattavasti. Joka kerta, kun yhteinen sihteeristö havaitsi annetuissa tiedoissa epäjohtonmukaisuuksia, se otti yhteyttä rekisteröityneeseen ja pyysi tätä päivittämään tiedot julkaistujen ohjeiden mukaisesti. Vuonna 2020 toteutetun 4 973 rekisteröinnin seurannan tuloksena

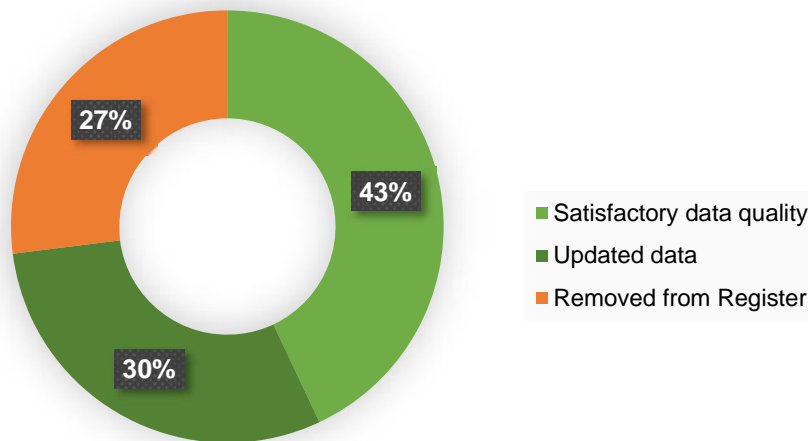
- J 43 prosenttia tarkistetuista rekisteröityneistä toimitti tyydyttävän laatuiset tiedot;
- J 30 prosenttia rekisteröityneistä, joihin otettiin yhteyttä, päivitti tietonsa ohjeiden mukaisesti ja
- J 27 prosenttia poistettiin rekisteristä tarkastuksen jälkeen, koska ne eivät olleet oikeutettuja rekisteröitymään tai eivät olleet päivittäneet tietojaan.

Rekisteröityneet ovat kuitenkin edelleen vastuussa rekisteröintitietojensa paikkansapitävyydestä, joten sihteeristön toimet voivat johtaa vain tarkastettujen rekisteritietojen optimaaliseen laatuun, eikä toimilla voida estää tulevia virheitä, joita voi tapahtua, kun rekisteröidyt seuraavan kerran päivittävät rekisteröintejään.

² 1. tammikuuta 2020 – 31. joulukuuta 2020 aktivoituneet rekisteröinnit;

³ Tämän seurauksena poistettiin 407 rekisteröintiä, joissa ei ilmoitettu mitään edunvalvontatoimia.

Seurannan tulokset

3 Tutkimukset

Avoimuusrekisterin tietojen laadun seurannan lisäksi yhteinen sihteeristö tutkii saapuneet varoitukset ja valitukset sekä tekee oma-aloitteisia tutkimuksia toimielinten sopimuksen liitteessä IV vahvistettujen menettelyjen mukaisesti ja ottaen asianmukaisesti huomioon suhteellisuusperiaatteen ja hyvän hallinnon periaatteet.

Kuka tahansa voi tehdä varoituksen tai valituksen käytännesääntöjen väitetyistä noudattamatta jättämisestä tallentamalla asiaankuuluvat tiedot rekisterin verkkosivustolle.

Rekisteröityessään edunvalvojat hyväksyvät, että niitä koskevat mahdolliset varoitukset tai valitukset käsitellään sen hyvän edunvalvontatavan mukaisesti, joihin ne ovat sitoutuneet, ja toteavat, että niihin voidaan soveltaa toimielinten sopimuksen liitteessä IV tarkoitettuja toimenpiteitä, jos hyvää edunvalvontatapaa ei noudateta.

”**Varoitus**” on mekanismi, joka koskee ainoastaan hyvän edunvalvontatavan d alakohtaa⁴. Kolmannet osapuolet voivat sen avulla ilmoittaa yhteiselle sihteeristölle rekisterissä olevista asiavirheistä.

Vuonna 2020 yhteinen sihteeristö käsitteli 19 varoitusta (kuusi oli alun perin vastaanotettu valituksina), joita 15 eri organisaatiota tai yksityishenkilöä oli toimittanut ja joissa tuotiin esiin 23 rekisteröintiin mahdollisesti sisältyvää virhettä. Varoitukset koskivat rekisteröityneiden taloudellisten ilmoitusten paikkansapitävyyttä, luetteloituja asiakkaita, asianmukaista ryhmää, johon ne ovat rekisteröityneet, tai jäsentietoja. Lähes kaikki rekisteröityneet, joihin yhteinen sihteeristö otti yhteyttä, päivittivät tietojansa tyydyttävällä tavalla, lukuun ottamatta neljää rekisteröitynyttä, jotka sittemmin poistettiin rekisteristä.

”**Valituksella**” tarkoitetaan menettelyä, jossa on kyse kolmansien osapuolten esittämistä väitteistä, joiden mukaan rekisteröitynyt on rikkonut hyvän edunvalvontatavan mukaisia

⁴ [edunvalvojen on] ”varmistettava, että rekisteröitymisen ja myöhemmin rekisterin kattaman toiminnan yhteydessä annettavat tiedot ovat niiden parhaan ymmärryksen mukaan kattavia ja ajantasaisia eivätkä ole harhaanjohtavia; hyväksyttävä, että kaikki annetut tiedot tarkistetaan, ja suostuttava noudattamaan hallinnollisia pyyntöjä lisätietojen ja päivitysten toimittamiseksi”.

velvoitteitaan. Jos on kyse vain asiavirheitä koskevista väitteistä, ne käsitellään ”varoituksina” (katso edellä).

Vuonna 2020 yhteinen sihteeristö saattoi päätökseen kolme edelliseltä vuodelta vireillä ollutta valitusta sen jälkeen, kun rekisteröityneet olivat päivittäneet rekisteröitymisensä yhteisen sihteeristön pyynnön mukaisesti tai antaneet muutoin tyydyttävän selityksen.

Lisäksi yhteinen sihteeristö vastaanotti 15 uutta valitusta, joista kuusi käsiteltiin ”varoituksina”, koska ne koskivat ainoastaan tietojen laatuun liittyviä kysymyksiä. Jäljelle jääneiden yhdeksän varoituksen kohdalla katsottiin, että niitä ei voida käsitellä, koska ne eivät koskeneet rekisterin soveltamisalaan kuuluvia asioita. Neljän tutkittavaksi otetun valituksen – joista kolme koski samaa toimijaa – tutkinta oli edelleen vireillä vuoden 2020 lopussa. Ne saatiin päätökseen vuoden 2021 alussa rekisteröityneiden tyydyttävän yhteistyön tuloksena.

Vuonna 2020 yhteinen sihteeristö saattoi päätökseen edellisenä vuonna aloitetun ”*oma-aloitteisen tutkimuksen*”, joka koski epäiltyjä hyvän edunvalvontatavan rikkomisia. Se suoritti myös uuden tutkimuksen Euro Guarantees Group Ltd -yhtiöstä, joka oli syyllistynyt hyvän edunvalvontatavan vakavaan noudattamatta jättämiseen. Tutkimus johti siihen, että ensimmäistä kertaa jokin toimija poistettiin rekisteristä kahden vuoden ajaksi ja toimenpide julkaistiin avoimuusrekisterin verkkosivustolla⁵.

Yhteinen sihteeristö ottaa tutkimuksissaan huomioon suhteellisuusperiaatteen ja hyvän hallinnon periaatteen ja pyrkii tutkimusta tehdessään varmistamaan, että asianomaisen rekisteröityneen (rekisteröityneiden) kanssa käydään rakentavaa vuoropuhelua, jotta havaitut ongelmat voidaan mahdollisuuksien mukaan selvittää ja ratkaista ennen mahdollisten toimenpiteiden toteuttamista rekisteröitynyttä vastaan.

Valitusmenettelyä ja oma-aloitteisia tutkimuksia koskevassa menettelyssä käsitellään muun muassa seuraavia vuosikertomuksen kattamana ajanjaksona ilmenneitä kysymyksiä:

- J rekisteröinnin käyttö siten, että halutaan luoda mielikuva virallisesta suhteesta EU:n toimielimiin;
- J edunvalvontatoiminnan harjoittaminen Euroopan parlamentin tiloissa ilman asianmukaista akkreditointia;
- J edunvalvontatoiminnan kustannusten ilmoittaminen alamittaisina;
- J osan asiakkaista, joille palveluja tarjotaan, ilmoittamatta jättäminen, jotta sopimussuhteet eivät paljastu;
- J edunvalvontatoiminnan harjoittaminen toimielinten turvallisuussääntöjä noudattamatta;
- J kaiken asiaankuuluvan EU:n toimielimiin kohdistuvan edunvalvontatoiminnan ilmoittamatta jättäminen.

4 Neuvonta ja avoimuusrekisterin tunnettuuden parantaminen

Yhteinen sihteeristö antaa täytäntöönpano-ohjeita ja muita ohjeita, joihin sisältyy käytännön tietoa rekisteröityneille. Tarkoituksena on selventää ja selittää tarkemmin tiettyjä toimielinten sopimuksen määräyksiä. Tällainen ohjeistus on tulosta säännöllisestä yhteydenpidosta sidosryhmien kanssa, ja sen tarkoituksena on tukea rekisteröityneitä niiden pyrkimyksissä antaa täsmällistä tietoa sekä välttää yleisiä virheitä. Sähköisen rekisteröintilomakkeen mukauttamisen

⁵ <https://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?reference=NEWS&locale=fi#fi>

yhteydessä yhteinen sihteeristö päivitti monikieliset ohjeet tarkistetun rekisteröintilomakkeen⁶ mukaisesti sekä paransi ohjeiden visuaalisuutta, jotta niiden noudattaminen olisi helpompaa.

Yhteisen sihteeristön jäsenet esittelivät parlamentissa avoimuusrekisterin toimintaa kahden poliittisen ryhmän valtuuskunnan jäsenille ja henkilöstölle sekä antoivat ohjeistusta yksittäiselle Euroopan parlamentin jäsenelle. Lisäksi parlamentin ryhmä piti vuonna 2020 henkilöstölle kahdeksan tiedotustilaisuutta avoimuusrekisteristä ja lisäsi rekisterin tunnettuutta kolmella koulutuskurssilla, jotka koskivat etiikkaa ja sitä, kuinka edunvalvojien kanssa toimitaan. Kaikki tilaisuudet järjestettiin joko paikan päällä tai verkossa noudattaen täysin parlamentin käyttöön ottamia covid-19-terveyskriisiin liittyviä turvallisuustoimenpiteitä.

Parlamentin ryhmä antoi tietoja avoimuusrekisteristä myös osana opiskelijaryhmien, tutkijoiden tai kansallisten parlamentaaristen elinten, kuten Saksan liittopäivien tai Yhdysvaltojen senaatin, henkilöstön kanssa käytyä tiedonvaihtoa.

Euroopan komissiossa yhteisen sihteeristön jäsenet tarjosivat vuoden 2020 aikana kahdeksan puolipäiväistä etäkoulustilaisuutta edunvalvojien kanssa toimimisesta (fyysistä läsnäoloa edellyttävät koulutukset oli keskeytetty covid-19-kriisin vuoksi). Komission tiimi piti myös yhden esityksen paikan päällä komission jäsenten kabinettien jäsenille.

Ulkopuolisille sidosryhmille suunnatuista tiedotustoimista mainittakoon yhteisen sihteeristön koordinaattorin esitys Alcalá de Henaresin yliopiston poliittisen viestinnän ja vaalimarkkinoinnin maisteriohjelman opiskelijoille.

Lisäksi yhteinen sihteeristö osallistui edunvalvonta-alan eurooppalaisten rekisterinpitäjien verkoston verkkokonferenssiin, jossa vaihdettiin parhaita käytäntöjä toiminnan hallinnoinnista terveyskriisin aikana.

⁶ Katso myös luku III.3, Tekniset parannukset.

III Tilastot

Avoimuusrekisteri on kasvanut huomattavasti perustamisestaan lähtien. Tällä hetkellä siihen kuuluu yli 12 000 toimijaa. Seuraavat tilastotiedot kuvaavat tilannetta 31. joulukuuta 2020.

1 Rekisteröityneiden tyypit

Avoimuusrekisteri koostuu edunvalvojista, joiden toiminta kohdistuu unionin toimielimiin. Ne voidaan luokitella kuuteen ryhmään ja 14 alaryhmään, jotka on määritelty ennalta toimielinten sopimuksen liitteessä I. Edunvalvojan tehtävänä on valita rekisteröinnin yhteydessä sitä parhaiten vastaava ryhmä ja alaryhmä.

Tässä julkisessa tietokannassa oli 31. joulukuuta 2020 yhteensä 12 187 rekisteröitynyttä. Edelliseen vuoteen verrattuna rekisteröityneiden määrä oli hieman kasvanut, ja rekisteröityneiden osuus kussakin kuudessa ryhmässä oli pysynyt suhteellisen vakaana.

Ryhmään I kuuluu maksullista edunvalvontaa harjoittavia julkisten asioiden ammattilaisia eli konsultti- ja lakiasiantoimistoja ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivia konsultteja. Sen osuus rekisteristä kutistui hieman yhdeksästä prosentista seitsemään prosenttiin.

Avoimuusrekisterin suurimman ryhmän eli ryhmän II muodostivat yritysten omat edunvalvontayksiköt sekä ammatilliset, talous- ja elinkeinoyhdistykset, joiden osuus kaikista rekisteröityneistä oli edelleen hieman yli puolet. Näistä alaryhmä ”talous- ja elinkeinoelämän järjestöt” on yleensä ollut suurin, mutta alaryhmä ”yritykset ja ryhmät” nousi samalle tasolle vuonna 2020, ja molempien edunvalvojien tyypit muodostavat yhteensä 80 prosenttia rekisteröityneistä ryhmässä II.

Rekisterin toisessa puoliskossa, johon sisältyy enimmäkseen kansalaisyhteiskunnan ryhmiä, oli jälleen suurimpana ryhmä III ”valtiosta riippumattomat järjestöt”, joka oli jopa kasvanut yhdellä prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna.

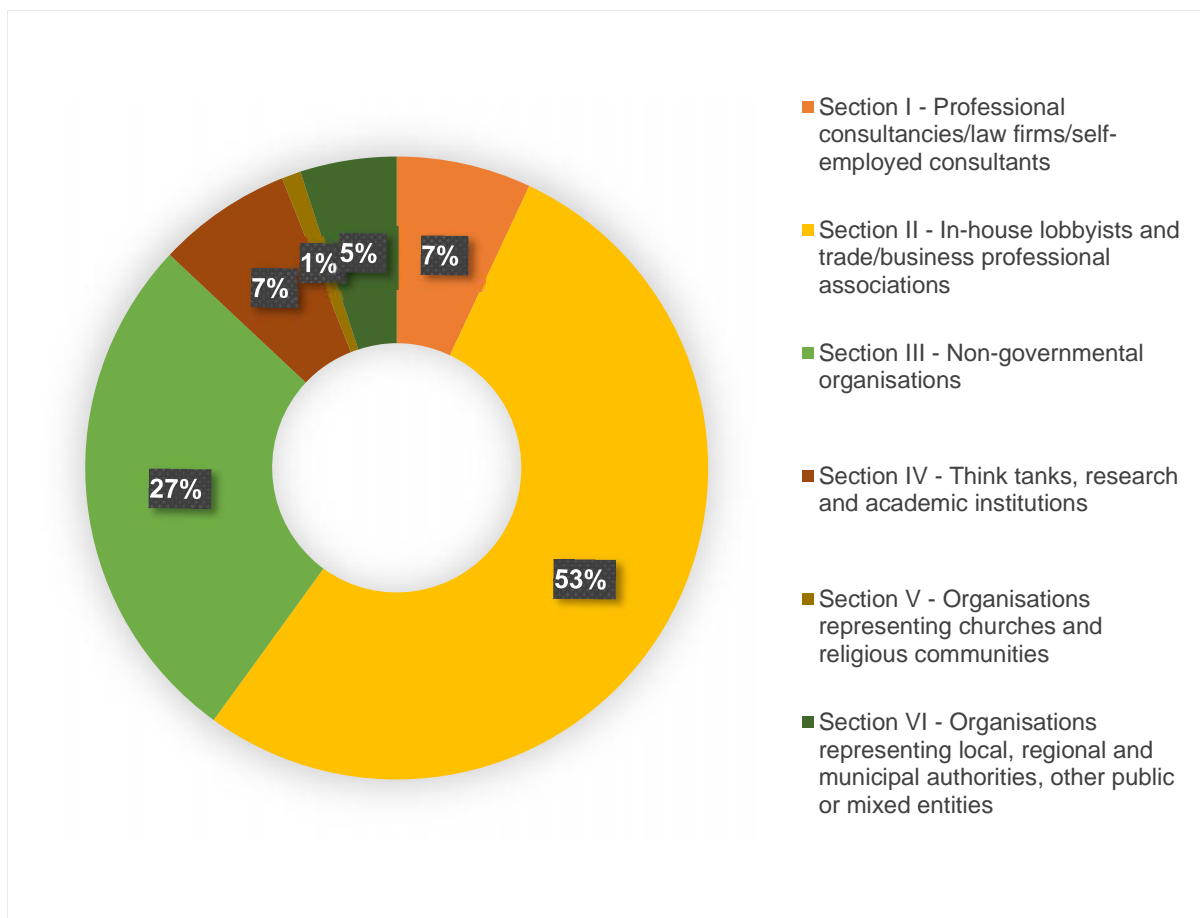
1.1 Rekisteröityneiden jakautuminen ryhmiin

Edellä mainittua jaottelua voidaan tarkastella rekisterin kunkin ryhmän ja alaryhmän rekisteröityneiden absoluuttisen lukumäärän mukaan.

Avoimuusrekisterissä oli 31. joulukuuta 2020 yhteensä 12 187 rekisteröitynyttä, jotka jakautuivat seuraaviin ryhmiin ja alaryhmiin:	
I – Konsultti- ja lakiasiaintoyhteisöt ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat konsultit	859
Konsulttitoimistot	558
Lakiasiaintoyhteisöt	88
Itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivat konsultit	213
II – Yritysten omat edunvalvontayksiköt sekä ammatilliset, talous- ja elinkeinoyhdistykset	6 487
Yritykset ja ryhmät	2 622
Talous- ja elinkeinoyhdistykset	2 578
Ammattiliitot ja ammatilliset yhdistykset	956
Muut organisaatiot	331
III – Kansalaisjärjestöt	3 306
Kansalaisjärjestöt, keskusteluryhmät ja verkostot ja vastaavat organisaatiot	3 306
IV – Ajatushautomot, tutkimuslaitokset ja akateemiset laitokset	921
Ajatushautomot ja tutkimuslaitokset	580
Akateemiset laitokset	341
V – Kirkkoja ja uskonnollisia yhteisöjä edustavat organisaatiot	59
VI – Paikallis-, alue- ja kunnallisviranomaisia, muita esimerkiksi julkis- tai sekayhteisöjä edustavat organisaatiot	555
Alueelliset rakenteet	113
Muut valtiotasoa alemman hallintotason viranomaiset	95
Alueellisten tai muiden valtiotasoa alemman hallintotason viranomaisten ylikansalliset yhdistykset ja verkostot	76
Muut julkis- tai sekayhteisöt, jotka on perustettu lailla ja joiden tarkoituksena on toimia yleisen edun mukaisesti	271

1.2 Rekisteröityneiden jakautuminen ryhmittäin

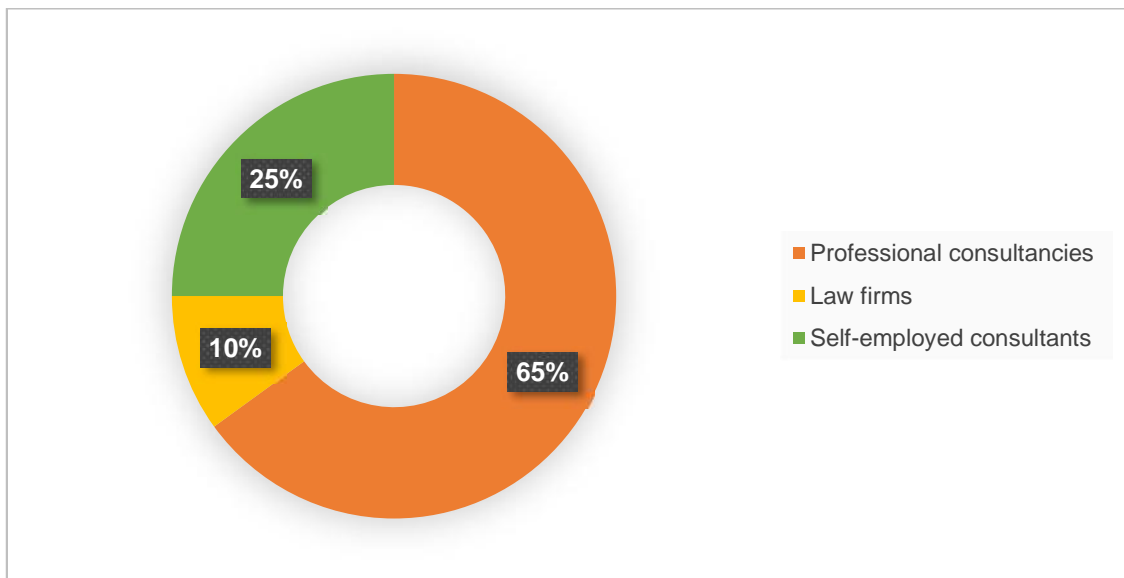
Tilastotietojen havainnollistamiseksi seuraavassa kaaviossa eritellään rekisteröityneiden jakautuminen sen ryhmän mukaan, johon ne ovat rekisteröityneet.

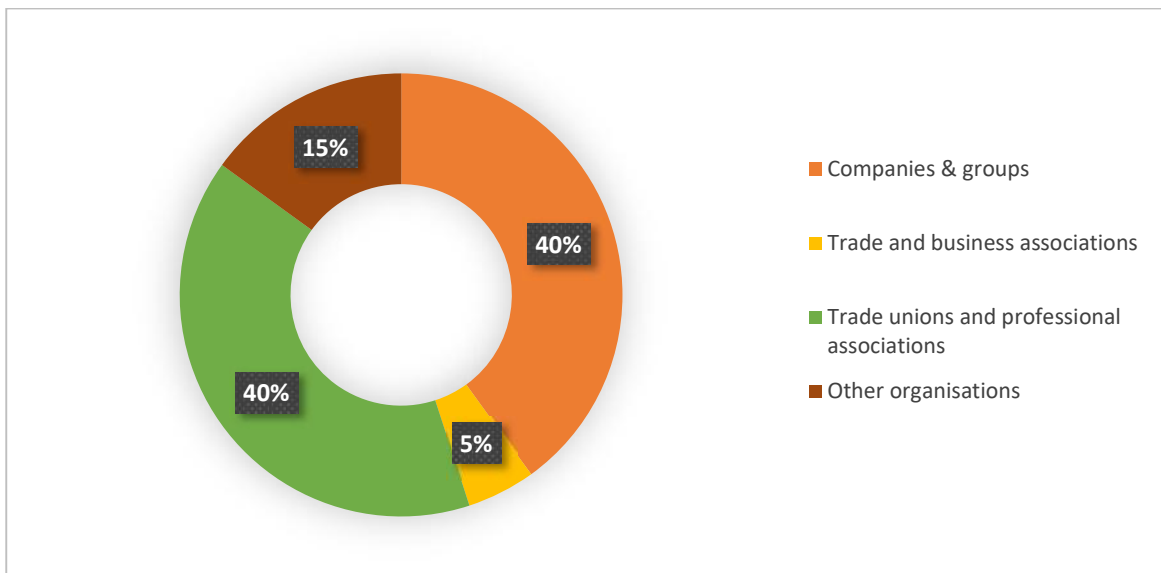
1.3 Rekisteröityneiden jakautuminen alaryhmittäin

Seuraavissa kaavioissa esitetään rekisteröityneiden tyypit niiden alaryhmien⁷ mukaan, joihin he ovat rekisteröityneet.

Ryhmä I – Konsultti- ja lakiasiantoimistot ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivat konsultit

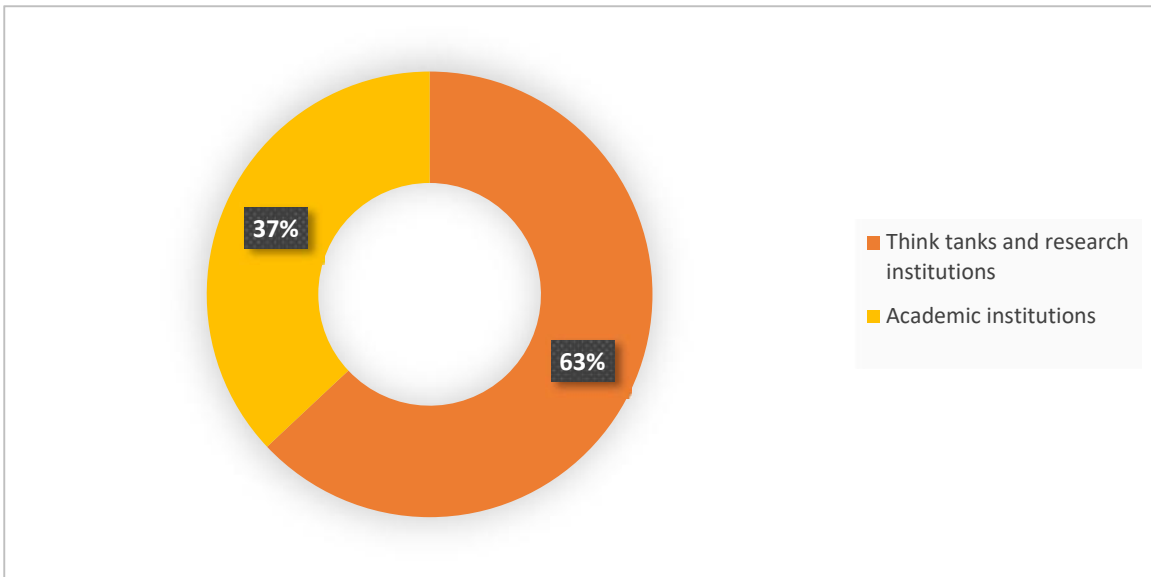

Ryhmä II: – Yritysten omat edunvalvontayksiköt sekä ammatilliset, talous- ja elinkeinoyhdistykset

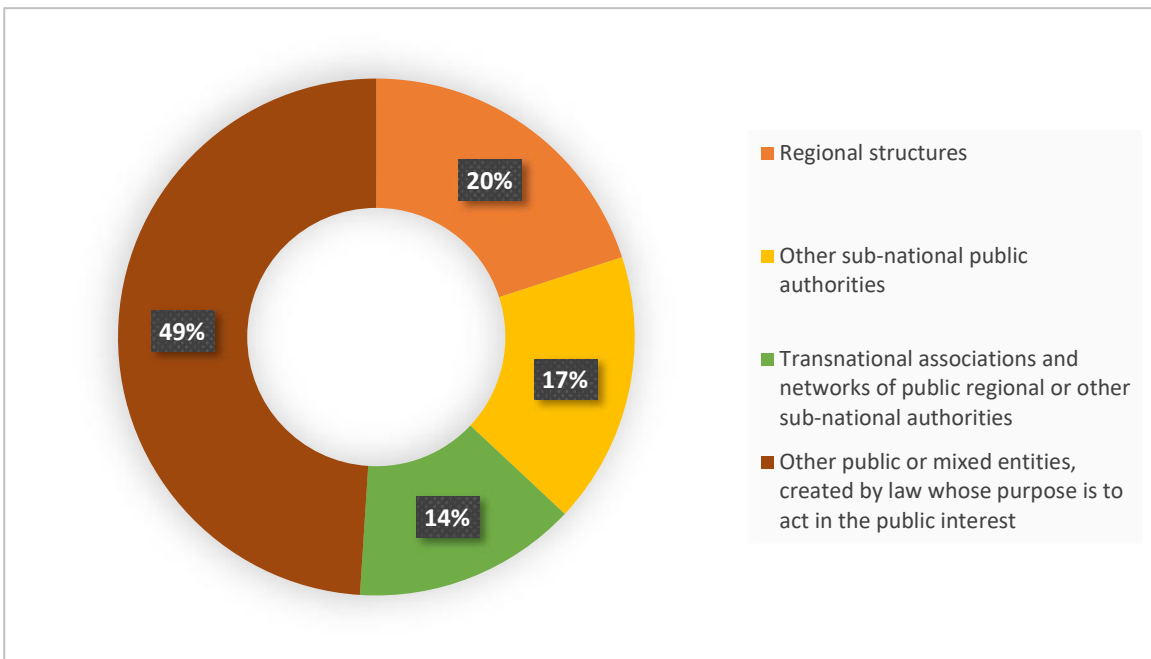

⁷ Ryhmissä III ja V ei ole alaryhmiä, joten ne eivät sisälly jaotteluun.

IV ryhmä: – Ajatushautomot, tutkimuslaitokset ja akateemiset laitokset

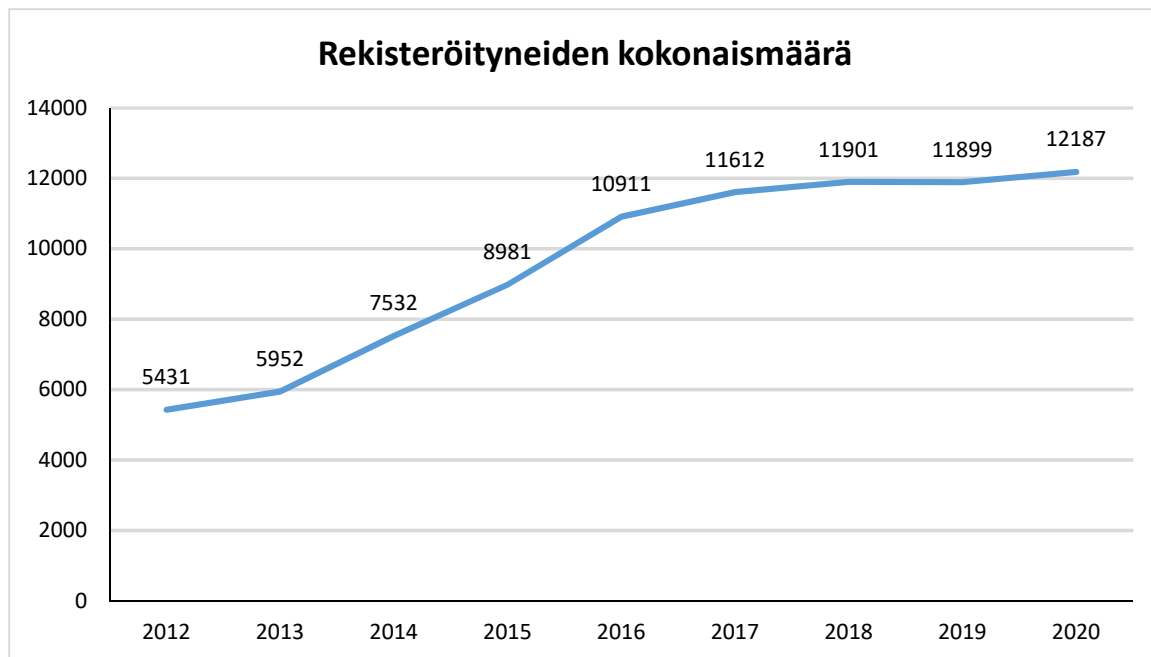

VI ryhmä: – Paikallis-, alue- ja kunnallisviranomaisia, muita julkis- tai sekayhteisöjä jne. edustavat organisaatiot

1.4 Avoimuusrekisterin kehittyminen

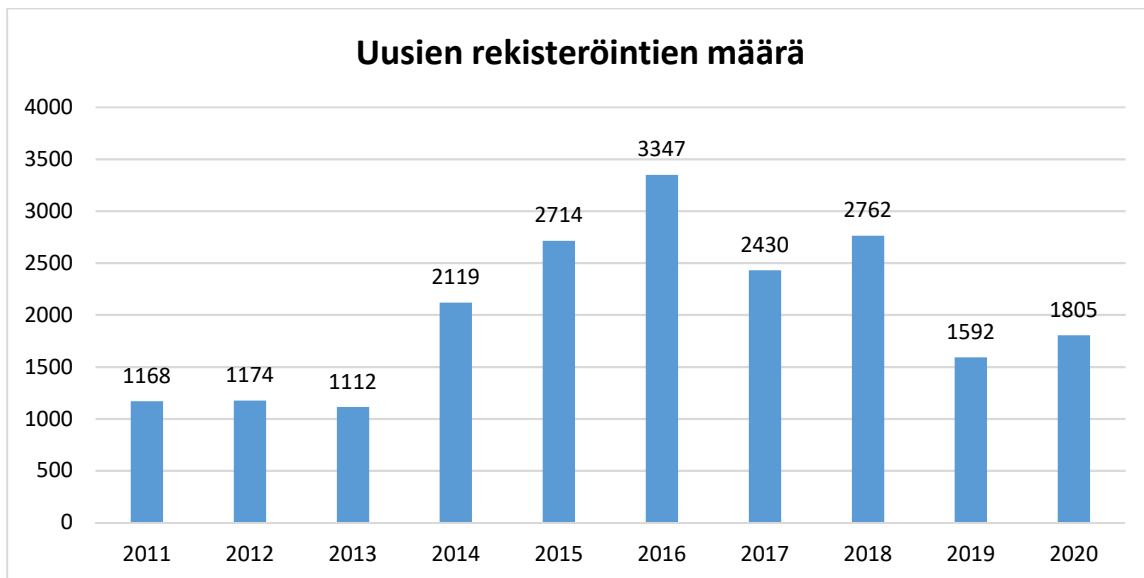
Sen jälkeen, kun avoimuusrekisteri perustettiin Euroopan parlamentin ja Euroopan komission yhteiseksi julkiseksi tietokannaksi, se on kasvanut tasaisesti nykyiseen kokoonsa. Siihen kuului 12 187 rekisteröitynyttä 31. joulukuuta 2020. Tämä kehitys osoittaa absoluuttista kasvua, mutta tietokanta muuttuu päivittäin, sillä edunvalvojat rekisteröityvät, poistuvat rekisteristä, rekisteröityvät uudelleen tai ne poistetaan rekisteristä niiden silloisesta edunvalvontatoiminnastaan riippuen.

1.5 Uudet rekisteröinnit

Seuraavassa kaaviossa esitetään uusien rekisteröitymisten kehitys. Huomioon otettiin ainoastaan ne edunvalvojat, jotka olivat rekisteröityneet 12 kuukauden aikana 1.1.2020–31.12.2020 ja olivat edelleen aktiivisia kyseisen ajanjakson lopussa⁸.

⁸ Kaikkiaan 2 843 toimijaa yritti rekisteröityä.

Vuonna 2020 tehdyistä uusista rekisteröitymisistä suurin kasvu tapahtui ryhmässä II, johon tuli yli 900 uutta rekisteröintiä. Yli puolet näistä oli yrityksiä ja ryhmiä. Tämä vastaa rekisterin yleisessä kehityksessä havaittua suuntausta edellä mainittujen edunvalvojen tyyppien osalta. Vastaavasti yli 500 uutta rekisteröitymistä koski kansalaisjärjestöjä, ja paljon pienempi määrä uusista rekisteröityneistä on päättänyt rekisteröityä muihin ryhmiin.

1.6 Maantieteelliset tiedot

Avoimuusrekisteriin rekisteröityminen ei rajoitu unioniin sijoittautuneisiin edunvalvojiin, vaikka suurin edunvalvojen ryhmä harjoittaakin toimintaansa Belgiassa sijaitsevasta toimipaikasta käsin, koska unionin tärkeimmät toimielimet sijaitsevat Brysselissä. Koska unionin lainsäädäntö ja toimintapolitiikka voivat vaikuttaa myös EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisiin sekä kaupan ja muihin ulkosuhteisiin 27 jäsenvaltion rajojen ulkopuolella, tämä maailmanlaajuinen ulottuvuus näkyy myös avoimuusrekisterissä.

Kaikki edunvalvojat ilmoittavat rekisteröitymisen yhteydessä päätoimipaikkansa sekä tiedot mahdollisista muista Belgiassa sijaitsevista toimipaikoistaan.

2 Rekisteröitymisen edistäminen

Avoimuusrekisteriin rekisteröityminen on vapaaehtoista. Parlamentti ja komissio tarjoavat kuitenkin tiettyjä etuja, jotka ovat vain rekisteröityneiden edunvalvojen saatavilla. Edunvalvojen pääsy päättäjien luo, tiloihin ja tiettyihin foorumeihin parlamentissa ja komissiossa edellyttävät rekisteröitymistä avoimuusrekisteriin kunkin toimielimen sisäisten sääntöjen ja päätösten mukaisesti.

Parlamentin osalta rekisteröitymiseen liittyy seuraavia etuja:

- J Pitkäaikaisia kulkulupia Euroopan parlamentin tiloihin voidaan myöntää vain rekisteröityneiden organisaatioiden työntekijöille. Luvan saanti edellyttää parlamentin turvallisuuspalvelun hyväksyntää. Kulkuluvan hyväksymis- ja uusimispyynnöt tehdään verkossa ja parlamentin akkreditointiyksikkö käsittelee ne yleensä kolmen työpäivän kuluessa;
- J Parlamentin valiokuntien järjestämiin julkisiin kuulemisiin otetaan puhujiksi vain edunvalvoja, jotka ovat rekisteröityneet avoimuusrekisteriin;
- J Rekisteröityneet voivat tilata sähköposti-ilmoituksia parlamentin valiokuntien toiminnasta rekisterin kautta;
- J Vain rekisteröityneet edunvalvojat voivat tukea parlamentin laajennettujen työryhmien tai epävirallisten ryhmittymien toimintaa tai osallistua tällaiseen toimintaan;
- J Jos rekisteröityneet edunvalvojat järjestävät tapahtumia poliittisten ryhmien kanssa parlamentin tiloissa, niitä voidaan pyytää toimittamaan rekisteröintitiedot;
- J Edunvalvojat, jotka pyytävät Euroopan parlamentin puhemiestä tapahtumansa suojelijaksi, pyydetään todistamaan rekisteröitymisensä avoimuusrekisteriin.

Pitkän aikavälin kulkulupa Euroopan parlamentin tiloihin:

Parlamentin tiloja koskeva akkreditointi voidaan myöntää enintään yhdeksi vuodeksi henkilöille, jotka ovat rekisteröityneen edunvalvojan palveluksessa. Parlamentti myönsi vuonna 2020 yli 3 600 (joko uutta tai uusittua) pitkäaikaista kulkulupaa lähes 1 500 rekisteröidylle edunvalvojalle. Määrä on noin 40 prosenttia pienempi kuin vuonna 2019. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että pääsyä parlamentin tiloihin rajoitettiin osana parlamentin toimia covid-19-pandemian rajoittamiseksi.

Komission osalta rekisteröintiin liittyy seuraavia etuja:

- J Komission jäsenten, heidän kabinettiensa jäsenten sekä komission pääjohtajien ja toimialajohtajien tapaamiset: edunvalvojen on oltava rekisteröityneitä, jotta he voivat osallistua tapaamisiin;
- J Julkiset kuulemiset ja etenemissuunnitelmat: rekisteröityneille edunvalvojille voidaan ilmoittaa automaattisesti kuulemisista ja etenemissuunnitelmista niiden kannalta tärkeillä aloilla. Julkisia kuulemisia ja etenemissuunnitelmia koskevat kannanotot sisällytetään rekisteröityneen profiiliin;
- J Asiantuntijaryhmät: tiettyjen asiantuntijaryhmien jäseniksi nimittäminen edellyttää rekisteröitymistä;
- J Suojelijana toimiminen: komissio toimii suojelijana ainoastaan rekisteröidyille edunvalvojille;

- J) *Yhteydet virkamiehiin:* komission virkamiehiä kehoitetaan tarkistamaan edunvalvojen rekisteröityminen ennen kuin he hyväksyvät kutsun kokoukseen tai tapahtumaan. Yhteydenpitoa avoimuusrekisteriin rekisteröitymättömiin organisaatioihin voidaan rajoittaa.

3 Tekniset parannukset

Yhteinen sihteeristö koordinoi tietotekniikkaratkaisujen kehitystyötä avoimuusrekisterin parantamiseksi.

Jotta voidaan varmistaa, että rekisteröityneet voivat antaa merkityksellisiä ja ytimekkäitä tietoja rekisteröinneistään yleisen edun mukaisesti, sähköistä rekisteröintilomaketta mukautettiin hieman vuonna 2020 vähentämällä tiettyjen vapaiden tekstikenttien merkkien enimmäismäärää. Rekisteröityneitä kannustetaan pitämään rekisteröintejä ajan tasalla ja välttämään sellaisten tietojen sisällyttämistä, jotka eivät liity niiden edunvalvontatoimintaan unionin tasolla. Siksi niitä kehoitetaan nyt kuvaamaan verkkolomakkeessa ytimekkäämmin tavoitteitaan ja toimeksiantoaan sekä nimeämään edunvalvontatoimintansa kohteena olevat unionin politiikat ja aloitteet.

Vastaavasti rekisteröintilomakkeen osaa, jossa rekisteröityneet ilmoittavat taloudelliset tiedot, yksinkertaistettiin siten, että kaikki rekisteröityneiden 12 kuukauden aikana toteuttamiin toimiin liittyvät kustannusarviot voitiin ilmoittaa vaihteluvälinä eikä absoluuttisina määrinä.

Uudistettu rekisteröintilomake sisältää luettelon Euroopan parlamentin laajennetuista työryhmistä ja mahdollisuuden nimetä muita epävirallisia ryhmittymiä, jotta rekisteröityneet voivat ilmoittaa, tarjoavatko ne tukea tällaisille ryhmittymille tai osallistuvatko niiden toimintaan. Nämä tiedot sisällytettiin avoimen datan portaalissa julkaistuihin tietokokonaisuuksiin⁹. Lisäksi avoimuusrekisterin verkkosivustolla on mahdollista tehdä kohdennettu haku laajennettujen työryhmien ja epävirallisten ryhmittymien toimintaan osallistuvista rekisteröityneistä.

Nämä muutokset on otettu huomioon rekisteröityneitä koskevien täytäntöönpano-ohjeiden¹⁰ tarkistuksessa. Tarkistamisella pyrittiin parantamaan rekisteröityneiden avustamista tietojen antamisen ja päivittämisen osalta. Päivitetyt ohjeet sisältävät nyt otteita sähköisestä rekisteröintilomakkeesta sekä yksityiskohtaiset selitykset siitä, minkä tyyppisiä tietoja vaaditaan. Ohjeet on julkaistu avoimuusrekisterin verkkosivustolla kaikilla unionin virallisilla kielillä.

Rekisteröityneiden jo aiemmin antamiin tietoihin osallistumisesta komission julkisiin kuulemistilaisuuksiin liitettiin heinäkuusta 2018 alkaen rekisteröityneiden esittämät kannanotot etenemissuunnitelmiin. Tämän tyyppiset rekisteröityneiden profiilisivulla näkyvät tiedot antavat paremman yleiskuvan siitä, mitkä rekisteröityneet edunvalvojat ovat aktiivisesti yhteydessä komissioon lainsäädäntömenettelyn alussa.

Muita teknisiä parannuksia vuonna 2020 olivat tietotekniikan turvallisuutta koskevan tutkimuksen päätelmien täytäntöönpano, joukko teknisiä parannuksia ja back-office-ympäristön päivittäminen, jotta yhteinen sihteeristö voisi helpommin hallinnoida kolmansilta osapuolilta saatuja varoituksia ja valituksia.

⁹ <https://data.europa.eu/euodp/fi/data/dataset/transparency-register>

¹⁰

<http://ec.europa.eu/transparencyregister/public/staticPage/displayStaticPage.do?locale=fi&reference=GUIDELINES>

3.1 Vierailut sivustolla

Avoimuusrekisterin verkkosivustolla vieraili vuonna 2020 yli 366 400 kävijää. Tässä tilastollisessa katsauksessa ”vierailulla” tarkoitetaan kävijää, joka käy sivustolla ensimmäistä kertaa. Jos sama kävijä viipty yhdellä sivulla yli 30 minuuttia edellisen sivulla käynnin jälkeen, se kirjataan uutena vierailuna. Tämä tarkoittaa keskimäärin noin 30 500 käyntiä kuukaudessa, mikä on hieman enemmän kuin edellisenä vuonna.

Noin 36 prosenttia sivustolla kävijöistä käytti hakutoimintoa englanniksi, kun taas etusivulla vierailtiin useimmiten englanniksi ja sen jälkeen alenevassa järjestyksessä ranskaksi, saksaksi, italiaksi, espanjaksi ja hollanniksi.

Lähes 80 prosenttia käyttäjistä tuli Euroopasta ja lähes 16 prosenttia Pohjois-Amerikasta. Euroopassa 21 prosenttia sivustolle tehdyistä käynneistä oli peräisin Belgiasta ja sen jälkeen Irlannista, Ranskasta tai Saksasta (kukin noin kahdeksan prosenttia).

Edelliseen vuoteen verrattuna vaikuttaa siltä, että avoimuusrekisteristä on tullut näkyvämpi ja tunnetumpi. Suorien vierailujen määrä kasvoi hieman 74 prosentista 76 prosenttiin vuonna 2020, kun taas 17 prosenttia kävijöistä päätyi verkkosivustolle hakukoneiden kautta. Vuonna 2020 avoimuusrekisterin tietokokonaisuus, joka siirrettiin avoimen datan portaaliin, oli kymmenenneksi katsotuin tietokokonaisuus yli 15 000:n muun siellä julkaistun tietokokonaisuuden joukosta. Tietokokonaisuuksien avulla käyttäjät voivat ladata (XML-tai Excel-muodossa) luettelon Euroopan parlamenttiin akkreditoituista henkilöistä sekä luettelon avoimuusrekisterissä olevista organisaatioista useiden vuosien ajalta.

IV Päätelmät

Vuosi 2020 osoittautui monella tapaa poikkeukselliseksi, sillä suuri osa yleisestä edunvalvonnasta tapahtui sähköisesti, ja tavanomainen verkottuminen, tapahtumat ja henkilökohtaiset tapaamiset järjestettiin pääasiassa virtuaalisessa ympäristössä tai niitä lykättiin covid-19-pandemian vuoksi. Edunvalvojat eivät ehkä voineet kätellä päättäjiä juuri lainkaan vuoden aikana. Rekisteröitymiset jatkoivat kuitenkin kasvuaan, kun edunvalvonta siirtyi videokonferensseihin ja julkisiin verkkotapahtumiin.

Koska avoimuusrekisteri on verkkotietokanta, pandemialla ei ollut suoraa vaikutusta itse tietokantaan liittyvään toimintaan. Edunvalvojat pystyivät edelleen rekisteröitymään tai päivittämään rekisteröitymistään verkossa milloin tahansa. Yhteisellä sihteeristöllä ei myöskään ollut vaikeuksia rekisterin digitaalisessa hallinnoinnissa eikä päivittäisten tehtäviensä hoitamisessa.

Avoimuusrekisterin tietojen laadun yleinen parantaminen oli edelleen keskeinen prioriteetti, sillä kansalaiset, toimittajat, tutkijat ja sidosryhmät käyttävät ja tarkkailevat tietokantaa päivittäin. Yhteinen sihteeristö on itse asiassa pyrkinyt jatkuvasti parantamaan rekisterin sisältöä. Tähän sisältyy uusien ja olemassa olevien rekisteröintien tarkastaminen ja ohjeiden päivittäminen käytännön tiedoilla, joiden avulla rekisteröityneet voivat parantaa entisestään antamiensa tietojen laatua.

Yli 12 000 rekisteröinnin päivittäinen seuraaminen ja tarkistaminen ei ole mahdollista, mutta yhteinen sihteeristö teki laatutarkastuksen 40 prosentille rekisterin tiedoista vuonna 2020 ja käsitteli kaikki kolmansilta osapuolilta vuoden aikana saadut varoitukset ja valitukset. Lisäksi se saattoi päätökseen kaksi oma-aloitteista tutkimusta. Yhteinen sihteeristö on edelleen sitoutunut parantamaan rekisterin sisällön luotettavuutta ja laatua, koska rekisteri on keskeisellä sijalla parlamentin ja komission yleisessä avoimuuspolitiikassa ja koska molemmat toimielimet ovat sitoutuneet näyttämään esimerkkiä edunvalvonnan avoimuudesta unionin tasolla.

V Uusi toimielinten välinen sopimus

Vuonna 2020 tapahtui merkittävä asia, joka vaikuttaa huomattavasti avoimuusrekisterin tulevaisuuteen. Euroopan parlamentti, Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan komissio pääsivät 15. joulukuuta 2020 poliittiseen yhteisymmärrykseen pakollista avoimuusrekisteriä koskevasta uudesta toimielinten välisestä sopimuksesta ja saattoivat siten päätökseen jo vuonna 2016 aloitetun neuvotteluprosessin hyväksymällä asiaa koskevan komission ehdotuksen¹¹.

Komission kollegion, Euroopan parlamentin puheenjohtajakokouksen¹² ja pysyvien edustajien komitean¹³ alustavasti hyväksymä paketti koostuu uudesta toimielinten sopimuksesta ja kolmen toimielimen yhteisestä poliittisesta lausumasta. Uusi toimielinten välinen sopimus tulee voimaan vasta sen jälkeen, kun kukin toimielin on hyväksynyt sen. Sopimuksella ei voida asettaa edunvalvojille oikeudellista velvoitetta rekisteröityä, mutta toimielimet ovat sopineet vahvistavansa puitteet ja toimintaperiaatteet koordinoitulle lähestymistavalleen ja tekevänsä rekisteröitymisestä ennakkoehdon sille, että edunvalvojat voivat harjoittaa tiettyjä sopimuksen piiriin kuuluvia toimintoja. Sopimuksessa vahvistettu kehys sisältää siksi sisäisiä päätöksiä siitä, miten kukin toimielin panee sopimuksen täytäntöön.

Toimielimet voivat myös ottaa käyttöön täydentäviä avoimuustoimenpiteitä, joilla kannustetaan rekisteröitymään, kuten esimerkiksi kokouksia koskevien tietojen julkaiseminen verkossa varmistaen, että tällaiset toimenpiteet ovat sopimuksen mukaisia ja edistävät avoimen ja eettisen edunvalvonnan korkeaa tasoa. Avoimuusrekisterin verkkosivustolla julkaistaan kattava luettelo ”ehdollisuustoimenpiteistä” eli edunvalvontatoimien tyypeistä, joita eturyhmät eivät saa toteuttaa rekisteröitymättä, sekä täydentävistä avoimuustoimenpiteistä.

Kolme toimielintä järjesti joulukuussa 2020 teknisen tason asiantuntijakeskustelun, johon osallistui erityyppisten rekisteröityneiden edustajia (ajatushautomot, kansalaisjärjestöt, toimialajärjestöt jne.). Tarkoituksena oli kerätä niiden näkemyksiä, mielipiteitä ja odotuksia uuden toimielinten sopimuksen täytäntöönpanoa silmällä pitäen.

Kun kolme allekirjoittanutta toimielintä on hyväksynyt uuden toimielinten sopimuksen, se korvaa nykyisen parlamentin ja komission välisen kahdenvälisen sopimuksen, ja unionin neuvosto sisällytetään ensimmäistä kertaa sitovaan kolmikantasopimukseen.

¹¹ COM(2016) 627 final

¹² CPG 9.12.2020

¹³ 9.12.2020